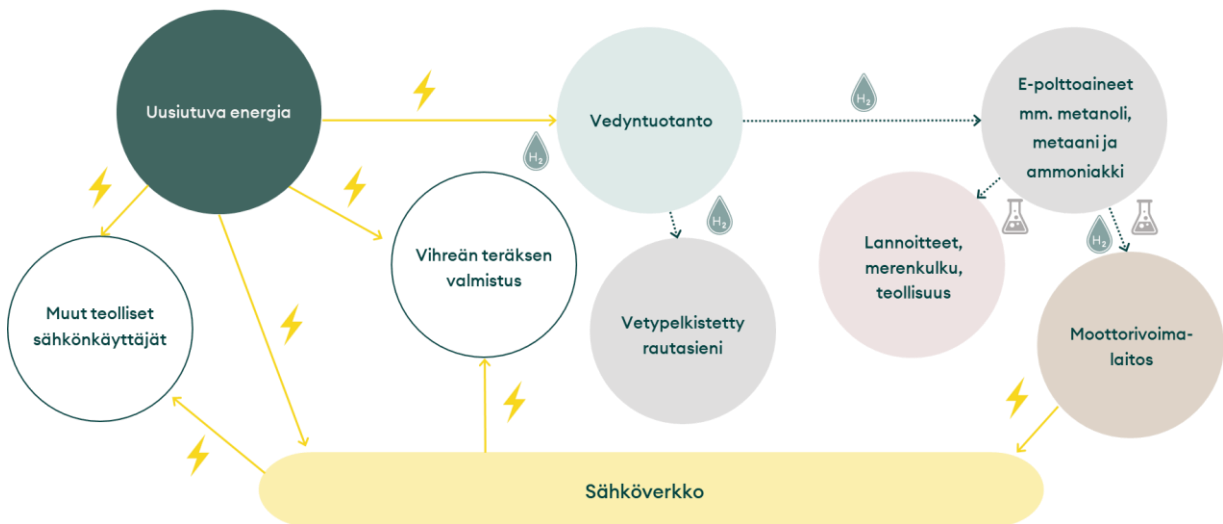

Uusiutuvasta energiasta kasvun ajuri

Suomen kasvun mahdollisuudet keskittyvät puhtaaseen siirtymään, johon liittyy olennaisesti yhteiskunnan ja teollisuuden sähköistyminen. Sähköntuotannon ja -kulutuksen kasvu kulkevat käsikkäin. Fingrid ennakoii kulutuksen tuplaantuvan 160 TWh:iin vuoteen 2035 mennessä. Sähköä kuluttavalla teollisuudella pitää olla näkymä siihen, että puhdasta sähköä riittää. Tulevaisuuden energiajärjestelmä pohjautuu sähköön ja joustavaan kulutukseen. Parhaiten pärjäävät ne yhteiskunnat ja yritykset, jotka ottavat muutoksesta hyödyn irti.

Puhtaan siirtymän arvoketju

Kestävä kasvu edellyttää puhtaan siirtymän arvoketjujen rakentamista. Ensimmäinen linkki on kotimainen uusiutuva energia.

Hajautetulla sähköntuotannolla toimitusvarmuutta

Maantieteellisesti ja teknologioittain hajautetumpi uusiutuvan energian tuotanto tasapainottaisi sähköjärjestelmää ja tasaisi hintavaihteluja. Merellä tuulee silloinkin, kun maalla on tyyntä. Länsi- ja Itä-Suomessa myös tulee usein eri aikaan. Aurinkovoima täydentää ajallisesti tuulivoiman tuotantoa, sillä kesällä tuulee vähemmän.

Uusiutuva energia on ainoa tapa vastata ennakoituun sähkönkulutuksen kasvuun kustannustehokkaasti ja vaaditussa ajassa. Uusiutuvan energian investointien edellytyksiä tulee vahvistaa. Markkinainterventioilla, kuten kapasiteettimekanismilla tai muulla tuella

tietyille tuotantomuodoille, ei tule heikentää tuuli- ja aurinkovoima- tai akkuinvestointien kannattavuutta.

Toimenpide-ehdotukset kasvun edistämiseksi:

1. Sovitetaan tutkat ja tuulivoima yhteen Itä-Suomessa. Nyt on aika tehdä ratkaisu kompensatioalueiden perustamisesta ja rahoittamisesta, jotta investoinnit Itä-Suomeen mahdollistuvat. Koillismaalla ja Itä-Lapissa on hyvät olosuhteet tuulivoimalle ja vahva kuntien tuki. Alue sopii hyvin kompensatoratkaisun pilotointiin. Itä-Lapin ja Koillismaan kompensatoratkaisun mahdollistamat tuulivoimahankkeet toisivat alueelle arviolta 5 miljardin euron investoinnit. Tämän pohjana on tuulivoimakehittäjien realistinen arvio, jonka mukaan alueelle voisi rakentua pelkästään jo suunnittelussa olevien hankeaihioiden myötä yli 500 voimalaa.

Vaikutus julkiseen talouteen: Vaatii alkuvaiheen investoinnin esimerkiksi puolustusmenoista, mutta maksaa itsensä takaisin. Tuulivoimayhtiöt ovat valmiita osallistumaan kustannuksiin. EU-rahoituksen mahdollisuutta kannattaa selvittää.

2. Merituulivoimaan kilpailuetua sujuvilla kilpailutuksilla. Talousvyöhykkeen merituulivoimaa koskevan lain odotetaan tulevan voimaan tammikuussa 2025. On tärkeää, että ensimmäiset kilpailutukset alkavat nopeasti ja sisältävät useamman alueen. Kilpailutusten kriteerien tulee tukea suomalaisen merituulivoiman kilpailukykyä. Pelkästään OX2:n talousvyöhykkeen merituulivoimahankkeet edustavat yhteensä n. 15 miljardin euron investointia.

Vaikutus julkiseen talouteen: Vahvistava. Mitä nopeammin merituulivoimaa rakentuu, sitä nopeammin se tuottaa verotuloja.

3. Merituulivoiman ja aurinkovoiman kiinteistövero maatuulivoiman tasolle. Tällä hetkellä merituulivoiman ja aurinkovoiman kiinteistövero on merkittävästi maatuulivoimaa korkeampi suhteutettuna tuotetun sähkön määrään. EK:n Vihreän siirtymän dataikkunassa on merituulivoimainvestointeja lähes 100 miljardin euron arvosta ja aurinkovoimainvestointeja yli 5 miljardin euron edestä.

Vaikutus julkiseen talouteen: Vahvistava, sillä kiinteistöverotuksen yhdenmukaistaminen mahdollistaa aurinko- ja merituulivoimahankkeiden toteutumisen.

4. Sähkömarkkinoita ei kannata sotkea. Toimivat sähkömarkkinat ovat kuluttajan etu, ja harkitsemattomat interventiot esimerkiksi säätövoiman lisäämiseksi voivat heikentää tuuli- ja aurinkovoiman kannattavuutta. Ensisijaisesti tulee vahvistaa kannustimia joustavaan kulutukseen. Mahdollisten sähköntuotannon tukimekanismien tulee olla aidosti teknologia neutraaleita.

Vaikutus julkiseen talouteen: Tuetun kapasiteetin tuominen markkinaan on

veronmaksajalle kallista ja johtaa helposti siihen, että kaikkia sähköntuotantomuotoja joudutaan tukemaan.

Vetyinvestoinnit liikkeelle

Investoinnit datakeskuksiin ja sähkökattiloihin ovat lähdössä liikkeelle vauhdilla. Teollisuuden ja arvonluonnin kannalta on nyt tärkeää saada vetyinvestointeihin vauhtia. Toimivat vetymarkkinat edistävät investointeja esimerkiksi vihreän teräksen ja ammoniakkin tuotantoon.

Toimenpide-ehdotukset kasvun edistämiseksi:

1. Vetyputkiston rakentaminen on aloitettava mahdollisimman pian. Rakentaminen kannattaa aloittaa Oulun ja Kokkolan välisestä osuudesta. Näiden kaupunkien välillä on runsaasti uusiutuvaa energiaa, vetyhankkeita ja jatkojalostusmahdollisuuksia.

Vaikutus julkiseen talouteen: Vaatii alkuvaiheen investoinnin, mutta maksaa itsensä takaisin. Markkinoita luova ja vahvistava vaikutus, tuki ei kohdistu yhteen yritykseen.

2. Biogeenisen CO₂:n hyödyntämiseen tarvitaan insentiivit. Esimerkiksi piippujen tulppaamiseen myönnettävä investointituki voisi olla ehdollista sille, että biogeeninen CO₂ hyödynnetään eikä varastoida.

Vaikutus julkiseen talouteen: Riippuu toteutustavasta. Hallitus on jo sopinut tuesta "piippujen tulppaamiselle". Julkista taloutta vahvistaa, jos hiilidioksidia jatkojalostetaan varastoinnin sijaan.